

CBW

Heimwee naar het

Via Milano biedt een overzicht van het Nederlands topdesign dat te zien was op de meubelbeurs van Milaan. Ambachtelijkheid is het sleutelbegrip. Maar dan wel met hightech middelen » Edo Dijksterhuis

Hoera! Decoratie mag weer! Na decennia strakke banken en zakelijk kale stoelen waait er sinds een paar jaar een mild retrowindje door designland. De stijlpolitie, die lange tijd een regelrechte fatwa uitsprak over iedere vorm van versiering en een esthetiek voorschreef die het beste paste in een tandartsen-wachtkamer, is gezwicht voor arabesk en tierelantijn. Leven doe je anno nu niet in een witte kubus gestript van iedere menselijkheid, maar in een knus coconnetje vol warme kleuren en meubels die humor en menselijkheid uitstralen. De trend werd in april bevestigd in Milaan, waar jaarlijks de prestigieuze Salone di Mobile wordt gehouden. En Nederlandse ontwerpers — sinds een jaar of tien, vijftien behorend tot de absolute wereldtop — lopen erin voorop. Wie het met eigen ogen wil zien, hoeft niet per se naar Italië. Op de woonbeurs wordt onder de titel Via Milano een uitgelezen selectie getoond.

Voor het eerst aanwezig in de Via Milano-presentatie is Tord Boontje, de ongekroonde koning van de decoratie. Boontje werkte in

het verleden in designmekka Milaan bij Studio Alchimia en opereert nu vanuit Engeland, waar hij bekendstaat als 'Boentsja' en bijzonder populair is. Maar nu komt ook in ons land de waardering op gang. En dus nemen zijn glazen, borden en tasjes versierd met uitbundige guirlandes een belangrijke plaats in in de tentoonstelling. Boontjes dessins, die ook worden geprint op badkamertegels of gordijnstof, hebben de lichtheid van een vrolijke sprookjeswereld.

Schaamteloos retro

Andere vaderlandse kopstukken duiken regelrecht de geschiedenis in en komen met schaamteloze retro-ontwerpen. Hella Jongerius snuffelde rond in de archieven van aardewerkproducent Tichelaar en husselde historische schilderpatronen door elkaar tot een serie frisse Showpieces. Marcel Wanders, de geestelijk vader van de iconische Knotted Chair, bedacht voor zijn Italiaanse opdrachtgever Cappellini 'New Antiques', elegant slanke bankjes en stoelen geïnspireerd op klassie-

ke meubels van getourneerd houten spijlen. En Richard Hutten ging voor zijn Dandelion terug naar de uitbundige jaren zeventig. De lamp ziet eruit als een explosie van gestileerde bloemetjes in de vorm van ovalen op steeltjes.

Het lijkt wel alsof de complete Nederlandse ontwerpwereld hunkert naar een terugkeer naar huiselijkheid, gezelligheid en warmte. En onder dat verlangen suddert een

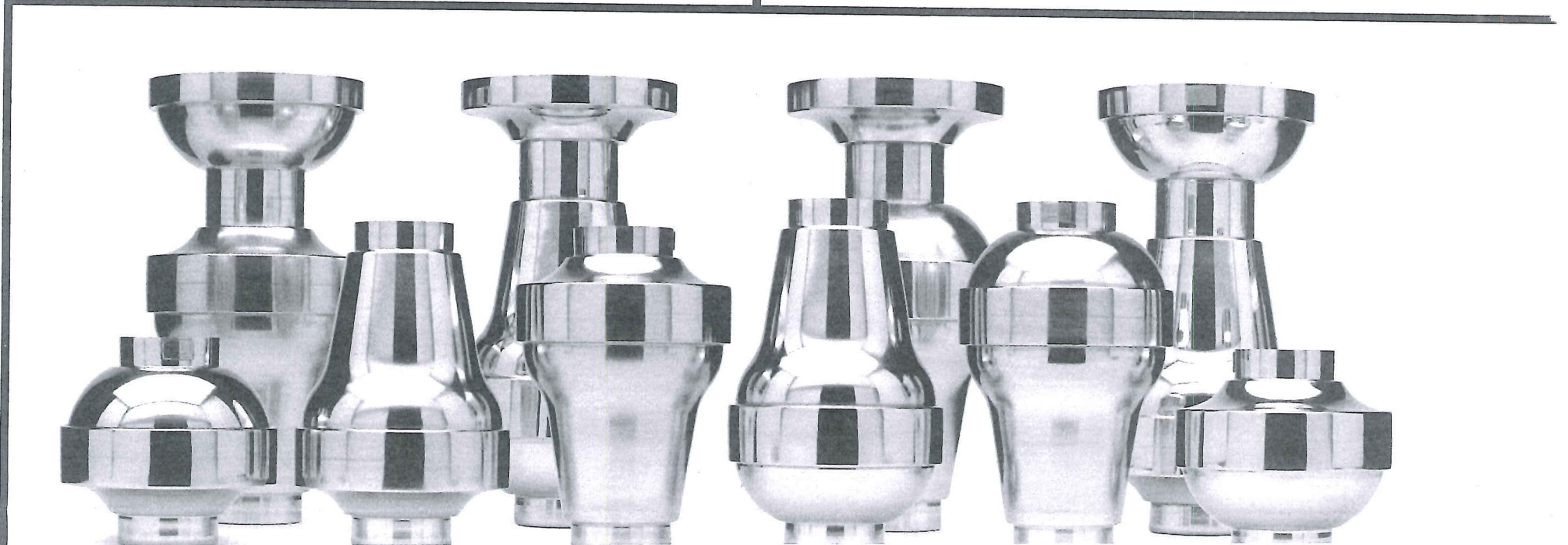
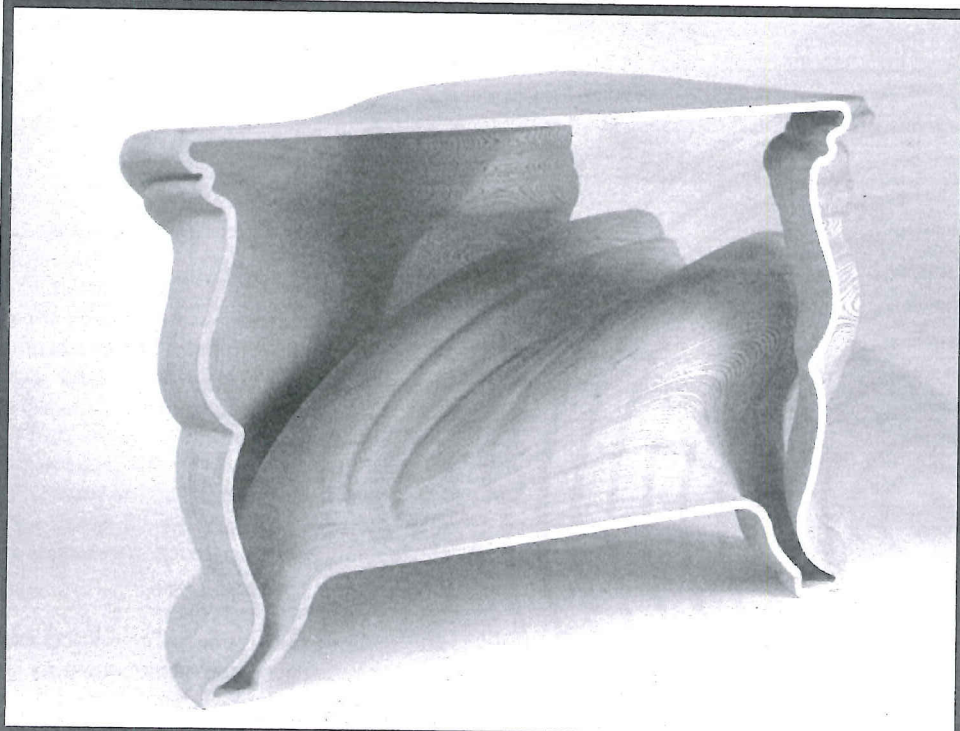
DE STERIELE WOONMACHINE HEEFT AFGEDAAN. LANG LEVE DE LEEFBAARHEID!

diepgewortelde heimwee naar de ambachtelijkheid. Voor het eerst sinds de Angelsaksische Arts & Crafts-beweging, eind negentiende eeuw, hebben meubelontwerpers weer op grote schaal oog voor het organische van materiaal, de menselijke maat en het dagelijks gebruik van de woonomgeving. De steriele woonmachine heeft afgedaan. Lang leve de leefbaarheid!

Niet dat hedendaagse designers meteen hun Mac bij het grofvuil hebben gezet om vervolgens een workmate en een stel houtbeitels aan te schaffen. De ambachtelijkheid van de eenentwintigste eeuw is hightech. Zij heeft de 'look and feel' van ouderwetse handwerksproducten maar is ontworpen op supercomputers, gemaakt van de nieuwste kunststoffen en op maat gesneden met laser en waterzaag. Ineke Hans is de bekendste vertegenwoordiger van deze technisch-stilistische spagaat. Eerder maakte ze picknicktafels en kinderzitjes die eruitzagen als geteerd, ruw hout maar in werkelijkheid gemaakt waren van gelaserd recycle-plastic. Nu komt ze met het spiegelbeeld van dit concept: hyperstrakke vazen uitgevoerd in het hoogst traditionele materiaal tin.

Jeroen Verhoeven van Studio Demakers-van gaat nog een stapje verder in de verwerking van industriële mogelijkheden en organische esthetiek. Hij laat de machine optreden als ambachtsman. Het resultaat is een tafeltje in hout dat grillig golft alsof het zo in het bos gevonden is. Zoals je in sommige

ambacht

Links, kloksgewijs Jeroen Verhoeven: 'Cinderella', Tord Boontje: 'Tablestories', Ineke Hans: 'Family Vases'
Rechts, kloksgewijs Bertjan Pot: 'Carbon Cloud', Maarten Baas: 'Hey Chair want to be a bookcase', Wieki Somers: 'Blossoms', Hella Jongerius: 'Showpieces', Watdesign: 'Rough Collection', Marcel Wanders: 'New Antiques'
Onder Ben van Berkel: 'Circle'

boomstronken enge kopen kunt zien, zo kun je in Verhoevens ontwerp afdrukken herkennen van stoelpoten, gerimpelde dekens en rotsformaties.

Bertjan Pot werkt echt met mallen. Voor zijn Knitted Lamp — een knipoog naar Wanders' Knotted Chair — drapeerde hij zacht, met gesmolten kunststof geïmpregneerd textiel om een cluster ballonnen. Toen die eenmaal waren doorgeprikt en het kunststofmengsel was opgehard, bleef een keiharde huid van draden over. Datzelfde principe heeft Pot nu toegepast voor zijn Carbon Cloud. Het is een luchtige slaapcabine die gekoppeld is aan twee boekenkastjes. De slaper ligt onder een spinnenwebachtige hemel. De ontwerper zelf noemt het 'een droomvanger'.

Verhalenvertellers

En ook dat is typerend voor de nieuwste designgolf: de ontwerpen moeten een verhaal vertellen. Het oude 'form follows function'-adagium is in de koelkast gezet, de poorten naar de verbeelding zijn geopend. Soms is de functie helemaal verdwenen. Zoals bij de lepels van Ed Annink, waarvan de lepelbladen grotendeels zijn uitgestanst. De thee stroomt dwars door de lepeltjes heen.

Guido Marsille heeft zich laten inspireren

door functionalist Gerrit Rietveld maar gaf een eigen draai aan diens kratmeubels. Rietveld ontwierp de doe-het-zelfstoelen in de jaren dertig als betaalbaar meubilair voor de massa. Marsille heeft zijn zitsculpturen bedoeld voor de openbare ruimte. Maar zijn ontwerp is niet zo eenduidig als dat van Rietveld. Is het voorbeeld direct herkenbaar als tot fauteuil verbouwd krat, bij Marsilles versie weet je niet een-twee-drie waar en hoe je moet gaan zitten. Het meubel is een mutant waarin stoel, tafel en schraag zijn versmolten tot onnavolgbaar 'ding'. Moet je je nu neervlijen op het lage deel of is dat bedoeld als voetenbankje? En hoe zit dat met die onderste laag planken? Opbergruimte of stapelbed? Je creativiteit als meubelgebruiker wordt danig op de proef gesteld.

Makkelijker maar zeker zo prikkelend zijn de ontwerpen van Wieki Somers. Haar werken zijn geen gebruiksartikelen maar uitbundige verhalenvertellers die met vettige lach de meest absurde anekdotes opdisen. Want wat gedacht van een bad in de vorm van een roeiboot? Of een vaas in de vorm van een boomstronk met allerlei knobbels en uitstulpingen? Maar het mooiste is wel de High Tea Pot, een theepot in de vorm van een herten-

schedel met een theemuts van echt bont. Een fantastische trofee voor de Britse landadel die zich na een succesvolle jachtpartij laaft aan een kopje lauw vocht.

Ook Maarten Baas laat de associatiemachine op volle kracht draaien. Vorig jaar maakte hij nog furore met klassieke stoelen en koffietafels die hij in zijn studio in de fik zette, bluste en vervolgens fixeerde met een dikke laag zwart epoxy. Het leverde unica op die allemaal een eigen relaas van mishandeling en conservatie vertelden. Dit jaar heeft Baas zijn fossielen aan elkaar ge-

plakt tot een toren van verkoolde chic. Een krantenbak zit vast aan een omgekeerd bijzettafeltje, dat weer uitmond in een trompet. Het geheel steunt op een keukenstoel en een salontafel. Natuurlijk is dit gevaarte te gebruiken als plantenbak of boekenplank. Maar lekker zitten zal het niet. Dit is geen meubel meer. Dit is een conversation piece. ■

